GEMEENTE HOORN

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2112181
Steller: M. Westerhoff
Datum commissie:
Datum raadsvergadering:

Team: B&R
Teammanager: Norbert Oud
Portefeuillehouder: T. L. M. Bennis
E-mail: m.westerhoff@hoorn.nl

Onderwerp
Kadernota 2025 van de gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland.

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Bijlage 1 Concept Kadernota Afvalbeheer Westfriesland 2025
2	
3	
4	
5	

De raad besluit
Over de Kadernota 2024 van de gemeenschappelijke regeling (GR) Afvalbeheer Westfriesland een positieve zienswijze af te geven.

Samenvatting
Het Afvalbeheer Westfriesland (voorheen Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland) heeft de Kadernota 2025 ingediend. De gemeenteraad van Hoorn wordt, als deelnemer in deze gemeenschappelijke regeling, gevraagd een zienswijze over deze kadernota af te geven. Dit kan tot 1 maart 2024 Gelet op de beperkte omvang en taken van Afvalbeheer Westfriesland is er in de Kadernota 2025 geen sprake van beleidsmatige keuzes die van invloed zijn op de geldstromen binnen het Afvalbeheer Westfriesland. Eventuele risico's voor de kosten voor de nazorg van de voormalige stortplaats Westwoud worden opgevangen vanuit de voorziening Westwoud. Geconstateerd is dat er geen redenen zijn die een positieve zienswijze in de weg staan. Het college stelt de raad daarom voor een positieve zienswijze af te geven over de Kadernota 2025.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Afvalbeheer Westfriesland heeft de Kadernota 2025 voorgelegd aan de Westfriese gemeenteraden. De raden kunnen tot 1 maart 2024 een zienswijze afgeven.

Belang
Door een zienswijze af te geven geeft de gemeenteraad van Hoorn invulling aan zijn controlerende rol over deze gemeenschappelijke regeling.

Centrale vraag
Wat wil de raad meegeven aan het Dagelijks Bestuur van Afvalbeheer Westfriesland over de Kadernota 2025?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Afvalbeheer Westfriesland voert voor de Westfriese gemeenten taken uit over de inzameling van huishoudelijk afval. Het overleggen van de Kadernota 2025 draagt bij aan een goede uitvoering van de gemeenschappelijke regeling. Dit is van belang voor de inwoners van Westfriesland.
In 2025 worden de volgende taken voor de GR Afvalbeheer Westfriesland voorzien: het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud, het zorgdragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot afvalstoffenbeleid en uitvoering, DVO- en aandeelhouderszaken.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel draagt niet rechtstreeks bij aan de duurzaamheidsambitie van de gemeente Hoorn.

.

4. Kaders

Kadernota 2025
De GR voldoet met de kadernota 2025 aan het doel om gemeenteraden meer sturing en grip te geven op de hoofdlijnen van de begroting 2025. In de kadernota zijn de financiële gevolgen verwerkt van de nu voorliggende beleidsplannen.

De Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen
Deze wet is de grondslag voor samenwerkingsverbanden tussen verschillende gemeenten.
Per 1 juli 202 is de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) van kracht geworden. De gewijzigde Wgr dwingt tot wijziging van alle gemeenschappelijke regelingen.
Het ABWF houdt rekening met deze en andere wijzigingen in de wetgeving.

De Wet open overheid (Woo)
Sinds 1 mei 2022 vervangt de Wet open overheid (Woo) de Wet openbaar bestuur (Wob). De Woo wordt gezien als een belangrijke stap naar een open overheid en is bedoeld om overheden meer transparant te maken door ervoor te zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar en toegankelijk worden.
Het ABWF houdt rekening met deze en andere wijzigingen in de wetgeving.

Deelname van de gemeente Hoorn aan de gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland
Jaarlijks legt het Afvalbeheer Westfriesland -voorheen CAW- rekening en verantwoording af voor het gevoerde beleid. Dit gebeurt aan de hand van “de Hoornse 10”, spelregels over gemeenschappelijke regelingen.

Raadsbesluit van 19 december 2017
Hierbij is de notitie ‘Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen’ vastgesteld. Doel van de notitie is dat de raden beter geïnformeerd worden over en actiever betrokken worden bij de nieuwe financiële en beleidskaders van een aantal gemeenschappelijke regelingen, waaronder het CAW. Een van de verzoeken aan de gemeenschappelijke regelingen is om vanaf 2019 jaarlijks voor 1 januari een kadernota naar de raden te sturen waar voor 1 maart zienswijzen op gegeven kunnen worden. Het Algemeen Bestuur (AB) van een gemeenschappelijke regeling besluit over de kadernota, waarbij de zienswijzen worden betrokken.

Gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland
Gemeente Hoorn heeft haar afvaltaken ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling (GR) Afvalbeheer Westfriesland. Naast de gemeente Hoorn zijn de gemeentes Opmeer, Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Stede Broec en Medemblik deelnemer in de gemeenschappelijke regeling. Wethouder Bennis heeft namens de gemeente Hoorn zitting in het AB van Afvalbeheer Westfriesland. Het aandeelhouderschap van de GR-CAW/Afvalbeheer Westfriesland is in april 2022 overgedragen aan de individuele gemeenten. De intergemeentelijke afstemming zowel op het gebied van afvalbeleid en -uitvoering als aandeelhouderszaken HVC vindt plaats binnen de GR- Afvalbeheer Westfriesland.

Raadsbesluit van 4 februari 2020,
Hierbij is de gemeenschappelijke regeling CAW tussentijds technisch gewijzigd. De nieuwe dienstverleningsovereenkomsten met de HVC zijn op 5 december 2019 aangegaan door de gemeente en niet meer door het CAW. Ook het beleid wordt in deze nieuwe situatie bepaald door de gemeente. Dit betekent dat de beleids- en verordenende bevoegdheid, die tot 2020 nog bij het CAW lag, weer teruggehaald is naar de gemeente. De verordenende bevoegdheid en taken die daarmee van doen hebben (inzameltaken, verlenen vergunningen, handhaving) zijn uit de tekst van de gemeenschappelijke regeling geschrapt. En passant is ook de beleidsbepalende bevoegdheid van het CAW geschrapt.

Raadsbesluit 30 juni 2020
Het toenmalig CAW heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de samenwerkingsvorm tussen de CAW-gemeenten. De raad heeft een positieve zienswijze afgegeven over de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek naar de toekomst van de gemeenschappelijke regeling Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland. De conclusies en aanbevelingen komen samengevat op het volgende neer:

1. De regio Westfriesland blijft gebaat bij een regionale samenwerking op het afval- en grondstoffendossier gezien de meerwaarde en noodzakelijkheid ervan.
2. Gezien deze samenwerking is het CAW omgevormd tot "Afvalbeheer Westfriesland", die beheerorganisatie is voor de stortplaats Westwoud en intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, dienstverleningsovereenkomsten- en aandeelhouderzaken.
3. Het huidige collectieve aandeelhouderschap wordt ingeruild voor een individueel aandeelhouderschap van de zeven Westfriese gemeenten in HVC.
4. In 2023 wordt de situatie rond het beheer van de stortplaats Westwoud en de samenwerkingsvorm opnieuw beschouwd. Zie

Het AB van het toenmalig CAW heeft kennisgenomen van de zienswijzen en heeft ingestemd met het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling.

Raadsbesluit 15 juni 2021
De raad heeft ingestemd met de gewijzigde gemeenschappelijke regeling en de term “Afvalbeheer Westfriesland” is formeel van kracht.

Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FGUR)
In 2019 stelden de gemeenteraden in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland de FUGR vast. De FUGR is vanuit de regietafel geïnitieerd met als doel stroomlijning en versimpeling. De FUGR vervangt de regeling uit 2012 en is gemoderniseerd en vereenvoudigd. Met de komst van de FUGR worden vaste uitgangspunten voor het indexcijfer voor loon -en prijsontwikkelingen gehanteerd.

Motie indexering en bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen dd. 7 november 2023
De gemeenteraad verzoekt het college:

- zich in te spannen voor een indexatiepercentage bij GR-en die zoveel mogelijk in lijn zijn met de indexatie die de gemeente Hoorn intern hanteert;
- een negatieve zienswijze voor te leggen bij een te hoge indexering van gemeenschappelijke regelingen;
- in aansluiting bij de bestuursopdracht in Westfries en bovenregionaal verband te onderzoeken hoe en welk percentage aan bezuinigingen mogelijk zijn.

Pact van Westfriesland
De Regio heeft de ambitie om tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's van Nederland te behoren. In het realiseren van deze ambitie kunnen gemeenschappelijke regelingen een belangrijke rol spelen. Zij vervullen immers een belangrijke rol binnen thema's als zorg, leisure, leefbaarheid, energie. Voor raden en colleges is het belangrijk om te weten wat de gemeenschappelijke regelingen bijdragen aan de ambities en opgaven. Dit moet een plekje krijgen in de kadernota's die de regelingen aan de raden aanbieden.

5. Argumenten

De procedure
Het DB van Afvalbeheer Westfriesland stuurt de Kadernota 2025 naar de deelnemende gemeenten. In deze kadernota worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting 2025 gepresenteerd, overeenkomstig artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De Kadernota is geen voortgangsrapportage over 2025 maar richt zich uitsluitend op de uitgangspunten voor het begrotingsjaar 2025.

Hierbij wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze af te geven aan het AB van Afvalbeheer Westfriesland. De Kadernota is tijdig ingediend, zodat de raden vóór 1 maart een zienswijze kunnen geven. Daarnaast is de Kadernota opgesteld volgens het format van de Regietafel Noord-Holland Noord.

De beoordeling van de Kadernota 2025
De Kadernota 2025 dient als basis voor het opstellen van de begroting en het meerjarenperspectief. In de Kadernota 2025 worden de spelregels, randvoorwaarden en uitgangspunten over de inhoud, financiën en procedure bepaald. Gelet op de beperkte omvang en taken van Afvalbeheer Westfriesland is er in de Kadernota 2025 geen sprake van beleidsmatige keuzes die van invloed zijn op de geldstromen binnen het Afvalbeheer Westfriesland.

Omdat Afvalbeheer Westfriesland niet beschikt over eigen gebouwen en eigen medewerkers en naast de kosten voor het secretariaat geen vaste jaarlijkse uitgaven heeft, zijn aspecten zoals indexatie loon en prijs, rente op kapitaalgoederen en percentage overhead voor Afvalbeheer Westfriesland niet relevant.

Met de beperkte taken en activiteiten van de gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland is de directe bijdrage aan het Pact van Westfriesland gering. Door de genoemde ontwikkelingen over de taken van de gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland resteren slechts een beperkt aantal uitgaven en inkomsten. Naast de vaste kosten voor het secretariaat, inclusief financieel beheer, die voor 2025 begroot zijn op € 55.231 per jaar, zijn er geen structurele uitgaven. De enige externe inkomstenbron bestaat uit de huurinkomsten van de golfclub op Westwoud van circa € 28.000 per jaar. Het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven zal worden verdeeld onder de deelnemende gemeenten naar het aantal inwoners.

Indexatie
De loon-prijsindexatie 2025 is conform de door gemeenten vastgestelde regeling FUGR en geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen. Het indexatiepercentage 2025 voor alle gemeenschappelijke regelingen is vastgesteld op 3,9%. De percentages zijn gebaseerd op de meest actuele cijfers van het CPB. In de te hanteren indexatiecijfers voor 2025 is reeds rekening gehouden met een correctie op 2022 waar toen eerder dan volgens de normale gang van zaken rekening mee is gehouden vanwege de forse prijsstijgingen.

De bijdrage per inwoner is bij de eindejaarsrapportage 2023 vastgesteld op € 0,34. Voor de kadernota zou deze bijdrage moeten worden verhoogd naar € 0,35 per inwoner door de indexering. Deze zal niet worden toegepast, omdat er ook met een bijdrage van €0,34 per inwoner al een positieve exploitatie is. Bij het opstellen van de begroting 2025 zullen de inwonersaantallen per 1-1-2024 worden gehanteerd. Dit betekent dat de financiële consequenties voor gemeente Hoorn alleen zullen bestaan uit een eventueel verschil in inwonersaantal tussen 1-8-2023 en 1-1-2024.

Ontwikkelingen voormalige stortlocatie Westwoud
Over de voormalige stortlocatie Westwoud heeft Afvalbeheer Westfriesland de zorg dat er geen sprake mag zijn van een negatieve beïnvloeding van de omgeving (waaronder grond- en oppervlaktewater) door bijvoorbeeld lozing van grondwater of afstromend hemelwater. Eventuele risico's voor de kosten voor de nazorg Westwoud worden in principe opgevangen vanuit de voorziening Westwoud. Deze is herijkt in 2023. De gemeenten zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor het op de juiste hoogte houden van de voorziening, inclusief de gemeente Hollands Kroon. Bij uittreding uit het CAW is afgesproken dat de uittredende gemeente verantwoordelijk blijft voor de nazorg van de voormalige vuilstort.

In 2019 heeft Buiten Organisatieadvies advies uitgebracht over het toekomstige beheer van de voormalige stortplaats. Geconcludeerd is dat het in eigendom houden van de stortplaats in combinatie met een nieuwe externe beheerder de beste optie is. Bodemzorg is in 2019 aangesteld als beheerder. Vanwege een eventuele afkoop van de nazorg is door Bodemzorg een indicatief voorstel gedaan. In 2019 waren te weinig gegevens bekend over de vuilstort. Afgesproken is de betreffende zaken in kaart te brengen en in 2023 naar een eventuele afkoop te kijken.

Inmiddels heeft Bodemzorg in opdracht van het ABWF nader onderzoek uitgevoerd naar de noodzaak en dimensionering van aanvullende beheersmaatregelen. In 2023 zijn de resultaten bekend geworden en kunnen conclusies in 2024 getrokken worden over de toekomstige beheeropgave en financiële consequenties daarvan. Daarnaast vindt in 2024 een herijking van het doelvermogen plaats, zodoende deze in lijn te brengen bij de huidige stand van zaken en wetgeving. Deze berekening wordt betrokken bij de besluitvorming omtrent de toekomstige beheeropgave en de eventuele afkoop van de stort. De gemeenteraden zullen geïnformeerd worden over de voortgang en bevindingen.

De uitgaven ten behoeve van de nazorg van Westwoud worden gedekt uit de voorziening Westwoud. Deze bedraagt in 2025 naar verwachting ca. 1,46 M€. Bodemzorg heeft nader onderzoek uitgevoerd naar de noodzaak en dimensionering van aanvullende beheersmaatregelen. In 2024 zijn de resultaten bekend en kunnen conclusies getrokken worden over de toekomstige beheeropgave en financiële consequenties daarvan.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het maatschappelijk draagvlak voor het CAW is de laatste jaren regelmatig in het nieuws geweest. Bij de raden in Westfriesland leefde het gevoel dat zij te veel op afstand staan in de besturing van het CAW. In 2020 heeft de besluitvorming plaatsgevonden over de toekomst van de gemeenschappelijke regeling. Besloten is om de gemeenschappelijke regeling in stand te houden, echter met een sterk aangepast takenpakket. Hiermee is tegemoetgekomen aan de wens van de raad om meer invloed te kunnen uitoefenen op het afvaldossier.

7. Financiële gevolgen

De bijdrage van Hoorn is bij de eindejaarsrapportage 2023 van ABWF vastgesteld op € 25.680. Dit is al verwerkt in onze begroting. De indexatie van 3,9% zal niet worden toegepast. De financiële consequenties voor de begroting 2025 zullen alleen bestaan uit een eventueel verschil in inwonersaantal tussen 1-8-2023 en 1-1-2024. Dit is op dit moment nog onbekend, maar zullen naar verwachting heel minimaal zijn. Afhankelijk van het tijdstip van bekend worden van de bijdrage 2025 zal deze in de Hoornse kadernota 2024 danwel in de begroting 2025 worden verwerkt.

GEMEENTE HOORN

8. Communicatie

Dit besluit is openbaar en wordt naar het Afvalbeheer Westfriesland gecommuniceerd

9. Realisatie

Een eventuele zienswijze van de raad wordt meegenomen bij de vaststelling van de begroting van Afvalbeheer Westfriesland in de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur.

Hoorn, 16 JAN. 2024

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester